

Internacia Konsilio por Tutmonda Aŭtoritato pri Medio IKTAM

KIAL IKTAM ?

Nia planeda medio danĝerumas !

Ni devas defendi ĝian pluvivon kreante politikajn kaj jurajn instrumentojn dotitajn per realaj povoj kontraŭ la pereigaj agadoj de la poluantoj.

Historia neceseco

Por pli bone kompreni la ekziston de IKTAM, necesas retroirigi la tempon ĝis la fino de la dua mondmilito :

Ruiniĝo damaĝis nian planedan socion inter 1939 kaj 1945, kiu nuligis la antaŭmilitan medion, en kiu la naturo floradis, kaj en kiu la kutimoj kaj tradicioj estis bone zorgataj en kamparana etoso ne zorgante pri poluado, krom en kelkaj industriaj basenoj.

Ĉirkaŭ du miliardoj da homoj normale vivis en ekvilibra medio, ja ne ĉiam sociale justa, kaj neniu imagis ke iam necesos antaŭgardi tiun medion tiam konsiderata kiel senfine ekzistonta.

Kaj naziismo aperis kun sia aro da kruelaĵoj. Ĝi detruis ĉiun tiaman bonstaton.

Ekde 1946-1948, la rekonstruado nepris por reloĝigi la senhejmajn homgrupojn, kaj ripari la komunikvojn por faciligi la movojn de ĉiaj laboristaroj por revivigi la medion. En tiu denova periodo multaj civitanoj ribeliĝis kontraŭ la kruelaĵoj, kiujn ili ĵus suferis. Ili ne plu volis retravivi tiujn malhumanajn momentojn. Ili aktiviĝis por demokrata tutmondiĝo kaj por medio taŭga kun la pravaj aspiroj de la **homa personeco**. Ili sin deklaris "**civitanoj de la mondo**" kiel fundamento de frateco, de justeco kaj de solidareco inter ĉiuj popoloj en paca mondo.

Paralele al tiu sindeklarado favora al la paco, tiuj unuaj civitanoj de la mondo decidis ankaŭ sin dediĉi al la nova medio aperanta pro la renovigo de nia planeda socio. Ve, tiu nova pacperiodo estis markita per urbaj kaj agrikulturaj ŝanĝiĝoj kaj per industriaj konstruadoj, kiuj tute ne estas modeloj pri media plibonigo.

Urĝaj agadoj estis iniciatitaj ĉiudirekte aŭ pere de manifestacioj aŭ pere de medidefendaj asocioj. Dum la jaroj, kiuj sekvis tiun konsciiĝon, rapidega kaj poluanta industriiĝo instaligis en ĉiuj ŝtatoj de la mondo senskrupule medidifekta.

Konstatinte la netolereblan difektiĝon de la homa vivmedio tra la tuta tero, grupo da mondĉivitanoj kaj ekologiistoj fondis IKTAM en 1990. Tiu fondado sekvis la sukceson faritan unu jaron antaŭe kun la adopto de la Alvoko de Hago⁽¹⁾, en kiu oni retrovas niajn tutmondismajn postulojn pri medio. De tiam nia asocio ne ĉesis pledi ĉe la politikaj kaj ekonomiaj medioj por ke ili rekonu la urĝan neceson starigi tutmondan organizaĵon kapablan kiel eble plej juste solvi la grandajn problemojn pro medidifektado.

Tial ekzistas IKTAM !

La prioritataj medidifektoj estos elektitaj de IKTAM laŭ la graveco de la pereigaj efikoj sur la marojn, la arbarojn kaj la protektadon de la ozontavolo necesa por la antaŭgardo de la klimatoj kaj de la biodiverseco. Post la internacia konferenco de Rio-de-Janeiro pluraj aliaj mondaj konferencoj ellaboris tekstojn evidentigantaj la drivojn de la medio, bedaŭrinde ne proponante la kreadon de supera demokrata tutmondan aŭtoritato pri medio.

Konklude, IKTAM per siaj agadoj, siaj verkoj, siaj tekstoj kaj siaj kontaktoj konvinke laboras por rekonigi la absolutan necesecon starigi demokratian tutmondan organismon por la antaŭgardo de la medio.

La prezidanto, Jerry Bourgeois.

(1) Alvoko de Hago : vidu en sekva paĝo

Laŭ opiniesploro farita de *Publimétrie*, 94 % de la demanditoj konsentis pri la kreado de tutmonda aŭtoritato pri medio, kondiĉe ke oni dotu tiun internacian organismon per strukturoj fonditaj sur nova tutmonda juro.

« Ĉiu homo devas partopreni en la antaŭgardo kaj la plibonigado de la medio »

(art.2 de la ĉarto pri Medio)

Cunamo

La cunamo de la 26a de decembro 2004 denove mondscale evidentigis la mankon de detektsistemoj en la landoj rekonitaj kiel riskantaj. Tamen ĝia detekto estus ebliginta ne nur limigi la materialajn damaĝojn, sed precipe savi homajn vivojn.

Samtempe la konstatoj pri tiu katastrofo prilumas la tujecon de la materialaj, homaj kaj financaj rimedoj komune metitaj de ĉiuj landoj, la mankon de monda strukturo kapabla regi tiajn fenomenojn por eviti malŝparojn, troaĵojn, ekspluatadon.

La naturo frontigas nin al la principo de realeco devigante nin vidi niajn neraciajn kondutojn. Ĝi defias nin fari la necesajn decidojn kun klarvida kaj konstanta konscienco por igi ilin aplikataj kaj respektataj.

Konvencio de Kjoto

Ni devas ĝoji pri la ekapliko ekde la 16a de februaro 2005 de la konvencio de Kjoto (1997), kiu devigas 38 el la plej industriaj landoj redukti de averaĝe 5,2 % sian atmosferan ellason de forcejefikaj gasoj ĝis 2012, enkalkulante la rearbarigon. Tiu konvencio estas tamen nesufiĉa sine de senbrida produktivismo ; necesas aliaj radikalaj konvencioj post 2012 por redukti la amplekson de la klimata ŝanĝiĝo.

« Internacia » aŭ « tutmonda » ?

La Prezidanto de la Komisiono de la Ĉefkonferenco de Johanesburgo (Sudafriko) de la 26a de aŭgusto ĝis la 4a de septembro 2002, bedaŭris, ke gvidanta elemento, kiel ekzemple tutmonda organizaĵo pri medio, ne pretigis la ellaboradon de tiu ĉefkonferenco por ke tiu ĉi ne estu nur aro da bondeziroj kaj malprecizaj netrudaj proponoj.

La internacia juro pri medio povas esti aplikata, respektata nur en en kadro de institucio kiel Tutmonda Aŭtoritato pri Medio rekomendita de IKTAM de la 5a de aprilo 1990 kaj ekde 1949 fare de Unuiĝo de la Civitanoj de la Mondo, kies tiama prezidanto estis Jerry Bourgeois.

Kvankam la internacia juro pri medio havas la meriton ekzisti, ĝi tamen estas bazita nur sur interŝtata aranĝo kaj devas superpasi tiun nivelon por certigi sian efikecon. La kialoj de tiu juro estas ligitaj al la daŭra disvolviĝo kaj al ekologia neinversebleco. Ĝi devas favorigi zorgemon kaj preventon pli radikalajn kaj pli kompletajn.

Tiu medifavora juro estas ofte preterpasita de la pr produktivismo kaj ties logikoj.

Kontrolo, ŝlosilo de mediprotektado

Nur institucio kiel Tutmonda Aŭtoritato pri Medio ebligos direkti, aplikigi kaj kontroli tiujn internacian juron pri medio, kiu povas esti sintezita laŭ tri sektoroj :

- Ø Respekti la aplikadon de la ekzistantaj tekstoj kaj konvencioj ; igi operaciaj tiujn principojn ; fari novajn konvenciojn ; radikale redukti la ellasojn de la vitrejefikaj gasoj.
- Ø Fari mondan traktaton por malpolui, dispartigi kaj ŝpari sensalan akvon ; apliki la konvenciojn kontraŭ la altmara poluado por malpolui la maran medion ; fari radikalajn konvenciojn por la protektado de la arbaroj kaj de la biodiverseco ; favorigi la reuzadon de la poluantaj elementoj ; fari konvencion pri la renovigeblaj energioj.
- Ø Eltrovi la financajn, jurajn, sciencajn, teknologiajn, edukajn rimedojn, kiuj nun ekzistas aŭ kiuj estas kreotaj aŭ firmigotaj, sed kiuj necesigas fundamentan bazon kiel mondan organismon dotitan per povoj je la servo de la vivo, kiel rekomendas IKTAM.

Kelkaj pripensoj kaj deziroj eltiritaj de la alvoko de Hago en 1989 :

? La rajto vivi estas je la bazo de ĉiuj pravaj deziroj de homoj. Ĝia garantio estas absoluta devo por la responsantoj de ĉiuj ŝtatoj en la mondo. Ankaŭ la vivkondiĉoj sur nia planedo estas nun minacataj pro la gravaj difektiĝoj de la atmosfero.

? Tiu alvoko instigas ĉiujn ŝtatojn en la mondo kaj la internaciajn organizaĵojn, kiuj havas prian kompetentecon subskribi kaj ratifi la konvenciojn pri la protektado de la naturo kaj de la medio.

? En tiu alvoko, la 43 subskribintaj ŝtatoj promesis « antaŭenpuŝi, en la kadro de Unuiĝinta Naciaro, la elvolviĝon de nova institucia « aŭtoritato », kiu por la antaŭgardo de la atmosfero, estos taskita lukti kontraŭ la plivarmiĝo, per helpo de ĉiuj efikaj decidoproceduroj eĉ se en certaj okazoj unuanima interkonsento ne estis atingita.

Alimaniere dirite, la subskribintaj ŝtatoj agnoskis la neceson pasi « en certaj okazoj » trans iu aŭ alia ŝtataj suverenecoj por trudi decidojn faritajn por la savado de la medio.

JB

CL

Mediprotektado en tutmondiĝa erao

La grandaj temoj kaj ĉefaj ideoj, kiuj tendencas plifortigi la preparon de Tutmonda Aŭtoritato pri Medio pravigas internacian organizaĵon. Tio estas ebla interkonsento pri la evoluado de la demokrata tutmondiĝo.

Tiu ĉi ne plu estas la propraĵo de ekonomio tra kelkaj gigantaj transnaciaj societoj. Tute male ĝi trafas samtempe ĉiujn kampojn de aktiveco, kaj interalie la aferojn ligitajn al medio. De nun nedubeblas, ke al la mediaj problemoj la homaro devas havi la kapablon respondi per tutmondaj solvoj. Kvankam necesas, ke tiuj teknike taŭgaj solvoj estu ankaŭ politike kaj sociale validaj por ricevi ĉies konsenton.

Povoj kaj civitanoj

Tio ĉi estas punkto pri kiu necesas insisti ; ĉar la internaciigo de la decidocentroj iras kun "disatomigo", la korolaro de tiu tutmondiĝo havas kiel konsekvencon la aperon de novaj povoj kaj kontraŭpovoj formoj, kiuj lasas evidentiĝi la stariĝo de transnacia civila socio.

La publika opinio ne plu kontentiĝas per reprezentado fare de perantaj politikaj partioj. La amaskomunikiloj nuntempe ne plu spegulas la plej diversajn deklarojn pri principoj. Ĉie malpliĝas la tradiciaj formoj por mobilizi la publikan opinion. Ni nun ĉeestas la surscenigon de multeco da aktoroj el diversaj naturoj, interalie tra la asocioj, ofte senlandlimaj, kiuj reprezentas la novajn rilatojn inter la civitanoj kaj la ŝtatoj.

Tiuj organizaĵoj, ofte neŝtataj (NŜO), situas en la renkontejo inter socio kaj ŝtato, interalie pri la mediaj aferoj. Transpasante la landlimojn, ili trudas al la ŝtatoj "entrudiĝan rajton" de U.N. pri kiu oni tro malmulte parolis. Tiel la NŜO aktivaj pri la mediaj aferoj neniam kontraŭas al la rajteco de la registaroj. Ili estas en daŭra dialogo kun la ŝtataj strukturoj, kaj tio ekde la ĉefkonferenco de Rio en junio 1992, de kiam ili estas sisteme asociitaj en la grandaj internaciaj traktadoj pri medio. Multaj el tiuj organizaĵoj tamen akiris, krom rekono sur la ŝtata nivelo, veran rajtecon sur la politika nivelo.

La realeco de tutmonda aŭtoritato pri medio necesigas gvidanton, spite al la paradokso, ke IKTAM estas neŝtata iniciato. La ŝtatoj ne estas eviteblaj.

Noviga organizaĵo

Tutmonda Aŭtoritato pri Medio (TAM) povus havi la formon de klasika internacia organizaĵo laŭ la tipo de faka institucio de UN. Ekzemple PNUE (Programo de Unuiĝinta Naciaro por Medio) povus kunlabori kun la nova naturo de la internacia civila socio en oficiala procezo de kunaranĝado, traktado kaj decidoj.

Nur per la sukceso de la starigo de tia organismo la Tutmonda Aŭtoritato pri Medio estos tute noviga. La regado de la mediaj aferoj necesigas pintajn teknologiojn. La decidoj rilataj al tia regado devas esti bazitaj sur demokrataj funkciadoj el nova tipo. Temas pri partoprena demokratio konscia pri la neceseco de ekvilibro de la novaj vid-al-vidaj fortoj. Tiuj ĉi devas interveni en tre frua stadio de la decida procezo. La ŝtatoj en kunlaborado kun TAM devas sin devontigi fari la necesajn decidojn, aplikigi ilin kaj kontroli ilian aplikadon.

Certe estas, ke kelkaj partoj de teritoriaj kaj eksterteritoriaj maroj estas transformitaj en rubejojn de ĉiuj specoj, el kiuj la ĉefa rezultas de la petrolŝipoj dum navigado. La poluadoj estas sociaj fenomenoj kaj koncernas vivan bazon : akvo, aero kaj tero. La vivo de nia planedo kaj de la popoloj endanĝeriĝas : ĉiu civitano estas koncernata.

Mediprotekta kulturo

Tiu konsciigo devas konkretiĝi per kleraj elektoj bazitaj sur pintaj teknologioj. La satelita teledetekto havigas senprokrastan kartografion de la vundebleco de la planedo Tero kaj de ties vivmedio. Geostabilaj satelitoj evidentigas naturajn kaj industriajn katastrofojn kaj iliajn efikojn sur la vivon. Tiuj valoraj helpiloj nepre necesaj al la decidantoj, povas ebligi al ili la aranĝadon de urĝecaj planoj kaj la mastradon de la situacioj.

Nun la konstato kondukas nin al etiko : iri de la scienco-kono al la konscienco de la ĉiutagaj kondutoj.

Se etiko estas fundamenta, memkompreneble ĝi inkluzivas la respekton de certaj moralaj reguloj. Fundamentas, paroli pri tutmonda juro pri medio, kiu inkluzivas de nun certan homan bonfarton harmonie kun la naturo por lasi al la estontaj generacioj vivantan planedon, verdan kaj bluan.

La necesajn decidojn prenu la politikuloj kaj la parlamentanoj, asocie kun la demokrataj institucioj.

Internacia konvencio pri medio estus bazo por formuli la etikajn principojn regantajn la mediajn aferojn. Post tempo, estus eble paroli pri medifavora kulturo same kiel oni parolas pri "socikulturo" en la civila atoma kampo.

Tiu kulturo estus planeda civitismo. La instruado havas tiun respondecon instigi ekde plej frua aĝo ĉiun infanon al la bazaj agoj por protekti la planedon (honesteco, respekto, sekureco).

La ŝtatoj tro ignoris la mediajn aferojn eĉ se tekstoj, interkonsentoj kaj konvencioj estas verkitaj ; eble ili tro malfacile konsentas transdonon de sia suvereneco. Ni ja vivas en reala krizo de la plurflankismo. Dum reguligo estas necesa, ĝi implicas etikon en ĉiuj niveloj kaj ŝtataj kaj individuaj.

Monda strategio

En tiu kunteksto, kiaj povus esti la bazoj de Tutmonda Aŭtoritato pri Medio ?

Necesas unue difini la jurajn bazojn de monda institucio pri medio pere de monda strategio kaj de regionaj taktikoj.

La Tutmonda Aŭtoritato pri Medio povus fondiĝi sur :

1. mondaj observatorioj pri medio utiligantaj la teledetektadon kaj retan interagadon kun la laboratorioj tra la planedo ;
2. internacia tribunalo pri medio. Ekzistus en Italio fakaj juraj mekanismoj, kiuj povus

uziĝi kiel modeloj.

Tio necesigas :

- trovi mondscale komunajn valorojn pri la mediaj aferoj, pro la Norda-Suda problemaro.

- prudente agadi pro certaj naciaj ofendiĝemoj, interalie militaraj.

- reale informi la publikon pri la urĝeco de la efikoj ligitaj al la kolektivaj kaj individuaj difektadoj de la medio ; ĝin instigi per leĝaro al primediaj ĉiutagaj civitanaj agadoj.

Nia pluvivo dependas de la medio. Se la Tutmonda Aŭtoritato pri Medio apogas sin sur monda juro pri medio, samtempe ĝi estas planeda humanismo kies aktoro devas esti ĉiu ŝtato kaj ĉiu civitano.

La medio estas la kerno de nia vivo, sed ĝi ankoraŭ ne sufiĉe koncernas nin. Fakte la resolucioj de la internaciaj konferencoj de Rio-de-Ĵanejro (1992), Kjoto (1997), Johanesburgo (2002) bedaŭrinde ne konvinkis ĉiujn ŝtatojn, el kiuj Usono. Tamen la ratifado de la konvencio de Kjoto fare de Rusio en novembro 2004, rezultigis ĝian ekaplikon ekde la 16a de februaro 2005, kun taksodato en 2012.

Tiu teksto estis ĝisdatigita sintezo de Internacia Konferenco pri la temo "juraj kaj politikaj aspektoj de Tutmonda aŭtoritato pri medio" kiu okazis en la Justicpalaco de Parizo la 21^{an} de oktobro 1995 sub la prezidanteco de Magistrino Corine Lepage, ministrino pri Mediaj aferoj.

Partoprenis en la redaktado de tiu kvarpaĝa informado pri IKTAM : Jerry Bourgeois, Christiane Libouban, Gaëtane Gillès de Pellichy, Florence de Galzain, Michel forestier. Pri la enpaĝigo, la subtitoloj kaj diversaj aranĝoj respondecas Daniel Durand.

www.recim.org/cilame

Conseil International de Liaison pour une Autorité Mondiale de l'Environnement

Internacia Konsilio por Tutmonda Aŭtoritato pri Medio « CILAME »

(internacia asocio laŭ svisa juro)
Sekretariejo :
142 avenue de Versailles
75 016 PARIS, Francio

Ni savu nian planedon dum tio ankoraŭ eblas !